

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . 13 h
za dvakrat . . . 11 „
za trikrat . . . 9 „
za več kot trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenšil nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6-50
za en mesec „ „ 2-20
V upravnistvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1-70
Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Resolucije nemškega ka- toliškega shoda.

V starodavnem Stassburgu so ravnokar zaključili 52. shod nemških katoličanov. Bil je tako impozanten, kakor doslej še nobeden, udeležilo se ga je posebno mnogo delavcev. Med govori se najbolj odlikuje govor svetovnoznane profesorja Ehrharda, ki razpravlja o pomenu papeštva za religijo in kulturo, in govor prof. Meyerberga iz Lucerna o razmerju med vero in znanostjo. Vsi referati pričajo, da katoličani umejo upoštevati duh časa in spojiti vse dobre pridobitve moderne vede in novodobnih naprav s krščanskim naziranjem in da gi ni delokroga, kamor bi krščanstvo ne znalo poseči s svojo nepremagljivo in vedno novo, pomlajajočo moralno silo. Pozitivno delo shoda pa je osredotočeno v resolucijah, ki so tudi za nas zelo poučne in nam bodo pri delu krščanske preosnove družbe neizmerno koristile.

Izmed resolucij, ki se tičejo zgolj verskih vprašanj, je prva o rimskem vprašanju. Za papeža zahtevajo katoličani popolno in resnično neodvisnost in svobodo, ki je neobhodni predpogoj za svobodo in neodvisnost cerkve same. Nadvse se priporočajo Marijine kongregacije. Pozivlje se katoličane, naj z vnemo podpirajo tiste misijone, ki delujejo za versko in umsko probujanje unijatov in združenje vzhodnih cerkva z rimsko na podlagi, ki jo je začrtal rajni veliki papež Leon XIII. Vazne so resolucije o kmečkem vprašanju. Shod predvsem upošteva velik pomen kmečkega prebivalstva, ki je najboljši ohranjevalec narodove moči, podlaga krščanskih kreposti in najmočnejši stebler družabnega reda. Poljedelski stan se mora okrepiti nasproti vedno naraščajočemu meščanskemu in obrtnškemu in ustanoviti med njima pravo in zdravo razmerje. Gleda naj se na to, da dobi vedno večje število oseb na kmetih posestev in dela. Ustanavljajo naj se zadruge, ki jih naj podpira država in mestne občine. Po kmetih naj se zgradi vedno več železnic in prometna sredstva sploh se naj razširjajo, zatisne pa, ki se iz kmetov izseljujejo v mesta, naj se ustanovijo centralne, kjer se bodo priglašali; to delo naj prevzamejo delavska tajništva. Po kmetih naj se mladeniči v večernih šolah, v pridigah in krščanskem nauku opozarjajo na nevarnosti, ki jim prete v mestu in naj se jih pouči, kako imajo delati, da čimprej pridejo do dobroupravnih razmer. Delavska društva naj bodo strogo strokovna. Če društva rastejo nazunaj, naj ne zanemarjajo notranjega dela; delavci naj se intenzivno izobražujejo posebno v socialnih in apologetičkih vprašanjih. Prva skrb bodi, da se prirejajo predavanja, osnujejo listi, poučni kurzi in knjižnice. Najbolj naj se deluje na to, da so delavski listi dobro urejevani; list naj spoji vsa društva in delavce medseboj, naj odvraca napade nasprotnikov in poučuje o napačnih težnjah socialne demokracije; če treba, naj se vpelje list obvezno pri članih, ki si ga še niso naročili. Predvsem naj delavci z delodajalci sklepajo

tarifne pogodbe, ki povsod donesajo najboljše sadov. Ustanavljajo naj se delavske kamore, ki poslujejo kot razsodišča med delavci in delodajalci in katerim se imajo štrajkovci in gospodarji pokoriti. Tarifne pogodbe pa naj natančno za dolgo dobo določijo, delavske pogodbe med delavskimi organizacijami in delodajalci. — Naglašajo se prav posebno pravo svobodnega združevanja in enakopravnost delavcev z delodajalci. Isto se priporoča delavkam. Stanovska organizacija delavk naj ne zanemarija izobrazbe članic. Z ozirom na rokodelski stan priporoča katoliški shod v očigled obveznim izkušnjam pomočnikov in mojstrov, naj se rokodelski stan sistematično izobrazuje v strokovnotehniških vprašanjih. Ustanovijo naj se delavniške obrtno-nadaljevalne in strokovne šole ter strokovni kurzi za rokodelce in mojstre. Zato naj se povsod razširjajo in izpopolnjujejo katoliška rokodelska društva, ki so doslej edino zatočišče rokodelskega stanu. Ista pozornost se mora obračati na trgovski srednji stan. Ta stan, ki je med vsem najbolj zanemarjen, naj se oklene obrtnih varstvenih društev, nakupovalnih in kreditnih združenj in rabatnih štedilnih društev. Socialna vzgoja naj se širi s pomočjo predavanj, lista in učnih kurzov. Katoliški shod pozivlja, naj se postavno uredi vprašanje zasebnih uradnikov. Katoliške dijaštvo naj se tesno zveže z delavskimi društvi in prireja v počitnicah učne tečaje, kjer naj poučuje v socialnih in gospodarskih vedah. Javno nenravnost treba odpraviti, kjer je to zakonitim putem mogoče, ustanovijo naj se društva, ki se bodo bojevala proti pornografskim knjigotrudnicam in časopisom. — Alkoholizmu je treba napovedati najodločnejši boj. Odpravijo naj se pivske navade, posebno ženske naj delujejo na to. Ustanavljati je treba zdravilišča za pive. Ženska društva naj se vsa zvežejo v eno; vendar bodi to organizacija, ki ne omejuje posameznih lokalnih društev. Najbolj naj katoliške žene pazijo na otroke, ki ne uživajo dobre verske in npravne vzgoje, zato naj se razširjajo in izpopolnjujejo serska društva, ki skrbijo za dobro vzgojo. Potem naj se ustanavljajo izobraževalni tečaji za prostovoljne strežnice za bolnike, posebno za bolnike na kmetih. — Največjo skrb naj se obrača na društva za varstvo deklic. Priporoča se posebno duhovnikom na deželi, naj bodo vedno v zvezi z ženskimi varstvenimi društvi na postajah in podobnimi društvi. Na ta naj opozarjajo dekleta, ki odidejo od doma v tuje kraje. Za nesrečne deklice, ki so propadle v npravnem oziru, naj se ustanove Magdalenina društva, ki skrbijo za npravno povzdigo teh deklic. Društva za varstvo žena naj pristopajo k mednarodni zvezi v Freiburgu v Švici. Tudi po habsburških katoliških dijaških društvah naj ostanejo z drugače mislečimi drugi in profesorji v zvezi,

ne da bi zatajili svojega prepričanja; naj se ne vržejo prestrastno v politički boj, pač pa naj se izobražujejo, vedno bolj brnijo svoje krščanske prepričanje in naj kot laiki podpirajo teološko vedo.

Po vojski.

Časopisje nadaljuje svoje neobjektivno poročanje. Francoski listi pišejo o veliki zmagi Julija Sergejeviča Witta, angleški listi slikajo Rusijo kot popolnoma poraženo. Če pomislimo, kaj je Rusija red izbruhom vojske zahtevala od Japonske, moramo pač reči, da je tudi v diplomatskem oziru podlegla Japonski. Japonska je bila pred vojsko pripravljena posebe predpravice Rusiji (koncem julija 1903), ako bi bila Rusija pripravljena, priprezati iste predpravice za Japonsko na Koreji. Rusija je odgovorila v neti 3. oktobra, da se mora Japonska odpovedati vsem trgovskim interesom v Mandžuriji, v Koreji pa ne sme imeti vojakov brez dovoljenja Rusije, povrh tega pa naj bo Koreja severno od 39 stopinj širine nevtralnno ozemlje. Ker Rusija ni hotela odnehati od teh svojih zahtev, je izbruhnila vojska in Rusija sedaj nima ne ene svoje prvotne zahteve niti od daleč izpolnjene. Mirovni pogoji so namreč ti: 1. Koreja je popolnoma pod japonsko nadoblastjo. 2. Glede Mandžurije se je sklenilo, da je zapuste ruski in japonski vojniki, 3. Port Artur, Daljni, Kvantun dobé Japonci, 4. po preteku 18 mesecev preide Mandžurija v kitajsko upravo, 5. Japonska prevzame v Port Arturu in Daljnem, ne da bi zato odškodovala Rusijo vse mornariške in vojaške naprave, ravnotako železnico do Harbina, 6. Japonska dobi pravico ribarjenja ob sibirski obali, 7. Rusija plača dejanske stroške za preskrbo ruskih vjetnikov. (Zato bo plačala vsoto 50 do 60 milijonov rubljev.) O Mandžuriji pa so sklenjene še posamezne točke. „Frankf. Ztg.“ poroča:

Frankobrod, 30. avgusta. Glen II. mirovni pogojev določa, da Japonska s privoljenjem Rusije ostane tako dolgo v Mandžuriji, dokler ji Kitajska ne plača 200 do 300 milijonov jenov kot odškodnino za upravo. (To se vjema z včerajšnjim poročilom iz Londona.)

Pariz, 30. avgusta. Witte je izjavil, da se je včeraj sklenila med Rusijo in Japonsko tudi trgovinska pogodba in pogodba glede vzhodnokitajske železnice, ki preide v japonsko upravo.

Druhih pozitivnih vesti je malo, večina so vse le vesti, ki po svoje komentirajo mir.

Iz Portsmoutha poročajo 30. t. m.: Danes se mirovna konferenca ni sešla. Danes popoldne ob treh pa sta se sešla profesor Martens in japonski pooblaščenec Dennison, da pričetna sestavljata mirovno listino.

Berolin, 30. avgusta. Iz Portsmoutha poročajo: Račune za vjetnike si bosta vladi ena drugi doposlali, Rusija poplača diferenco. Premirje se sklne šele potem, ko bo mirovna pogodba podpisana. Witte meni, da bodo sklepna pogajanja trajala še šest dni.

Dečim v Peterburgu označujejo mirovno pogodbo kot zmago Wittovo, sodijo na ruskem poslaništvu na Dunaju bolj trezno.

Dunaj, 30. avgusta. Na tukajšnjem ruskem poslaništvu izjavljajo, da so sicer mirovni pogoji za Rusijo zelo častni, da pa je prenaplajeno označevati jih kot zmago. Mandžurija bo sedaj vsa pod japonskim vplivom, ker bo ta imela železnico, promet in trgovino v svojih rokah. Nadoblast nad Korejo je za Japonsko velika zmaga, južni del Sahalina pa je ne-

primerno boljši od severnega. Ima mnogo pristanišč in Japonska bo s pomočjo inozemskih sindikatov razvila na otoku živahno delavnost.

Angleži nič ne zakrivajo, da so poleg Roosevelta delali najbolj za mir v to svrhu, da Rusije popolnoma ne oslabe in jo porabijo kot protiutež proti nemški velesili v Evropi. Angleži so z mirom zadovoljni, ker je strl rusko premoč na Daljnem vzhodu in Rusija ne šteje več kot pomorska sila. Splošno pripisujejo Angleži z mernost japonskih pooblaščenecv angleško-japonski zvezi.

„Daily Chronicle“ piše: Wittovo veselje je le maneuver, ki naj pomirone Ruse, ki so za nadaljevanje vojske. Japonska ima od slej na Daljnem Vzhodu vodstvo. Vsa Kitajska bo pod njenim vplivom. Predvsem pa je ta vojska osvobodila Evrope ruskega strahila, ki je celo nas Angleže hotel strahovati.

„Times“ piše: Vesti o kaki Wittovi diplomatski zmagi so prenaplajene, treba bo počakati, kako se bodo stvari v Aziji razvijale dalje. Japonska je danes prva velevlast v Aziji. Uničila je ruski vpliv in strah pred rusko ogromnostjo. Japonska je prva moč v Aziji tudi zato, ker je združena z Angleško, prvo pomorsko velevlastjo na svetu. Japonska je kot zavezница Angleške lahko dala Rusom par koncesij, ker se bo Japonski njena zmaga na kopnem in na morju kmalu vsa rentirala.

„Daily Telegraph“ pravi: Rusija v Vzhodni Aziji ni več velesila, Japonsko štiti zveza z Angleži.

Nekoliko drugače piše „Morning post“. Ta list je mnenja, da je diplomatska zmaga na strani Rusije, ker je dosegla vsprejem svojih lastnih pogojev, ker si zagotavlja mirne da bi zato kaj plačala. List meni da je na strani Japonske le moralna zmaga.

Jako zmerni in objektivni so tudi berolinski listi. Vsi proslavljajo Roosevelta in hvalijo zmernost japonskih pooblaščenecv. Rezultat vojske je, da je Japonska postala velevlast prve vrste.

„Vossische Zeitung“ pravi, da se svet ne bo dal premotiti od bahanja ruskih in francoskih listov in ve presoditi, kdo je dejansko zmagovalc. Rusija se je morala popolnoma odpovedati vsej svoji vzhodno-azijski politiki, ki jo jestala že toliko ogromnih žrtvev. Rusija v Vzhodni Aziji ne pride več v poštev, posebno, ker niti brodovja nima. Odločilni faktor na Daljnem Vzhodu je odslej Japonska.

Seveda tudi med Japonci je mnogo takih, ki z vlado in Komuro niso zadovoljni. Iz Londona poročajo, da so posebno japonski časnikarji kariz sebe od jeze. Policija v Portsmouthu straži Komuro, ker se boji, da ga kak Japonec napade. Vendar je smešno, kar piše pariški „Matin“, da mora namreč Komura izvršiti samoumor, ako noče, da ga bo na Japonskem ljudstvo ubilo. Komura se je ob sklepu miru jokal. Kdor vé, kako pristransko je pisal „Matin“ o mirovni pogajanji, bo vedel, koliko je ta vest vredna. Londonška „Times“ poroča, da so Japonci ostali mirni, molčeči in dostojanstveni, dočim Rusi niso mogli brzdati svojega veselja. Ljudstvo na Japonskem se bo pomirilo, ker proti vladi, ki razpolaga z zmagonosno vojsko, ne bo nič opravilo, Julij Sergejevič Witte pa se bode tudi kmalo umiril, ko bo natančneje videl, kaj je Rusija vse izgubila. Ruski mirovni pooblaščenec so sedaj jako gostobesedni. Neki ruski mirovni pooblaščenec se je izrazil o sklepu miru: „To je prva zmaga Rusije, a je večji kot vse Ojamine zmage (?). Zahvaliti se imamo za to zmago Sergiju Wittu“. Ruski listi

se seveda po stari navadi zopet bahajo. Vsi poročajo z velikim zaščedenjem, kako imponuje celi Ameriki in celemu svetu „velika, impozantna postava Wittova“, kako „majhen“ pa da je Komura in japonski pooblaščenec. Človek se nehoti spomni znane basni o slonu in miški.

Omenjamo še, kaj pišejo češki listi o sklepu miru.

„Národní Listy“ povdarjajo, koliko dobrega je mir učinil obema narodoma in obema armadama, ki ju je rešil hudih nadlog. Vojska pripada preteklosti, novo življenje vstaja na mandžurskih grobeh, nova zgodovina se gradi na Daljnem Vzhodu, kjer je dosti sveta za ruski svet poleg japonskega, domačega. Rusija je podcenjevala Japence, tam se je izmučila; iz dobljenih ran ne bo izkpravela, ampak navzlic domačim nemirum gresedaj na novo delo na neizmernih domačih tleh. Rusija je spoznala svoje sovražnike na vseh straneh in sedaj zna, da je najboljši zaveznik in prijatelj le lastna moč, pravna premoč in izobrazba, opirajoča se na moderne tehniške pridobitve. Sedaj začne Rusija zopet zbirati svoje sile k novemu delu, ozdravljena od neštevilnih bolezni in opirajoč se na sodelovanje ljudskih zastopnikov v državni dumi, s katero je postavljen temelj ruski ustavi. S tem se začneja nov razvoj in nova doba!

Zrtve vojske.

Vojska v vzhodni Aziji je bila vkljub svoji ogromnosti vendarle kolonialna vojska za obe državi, kajti niti Japonska bi ne mogla prisiliti Rusije, niti Rusija ne Japonske, tudi ko bi vojska še tako dolgo trajala, da bi se premaganec absolutno podvrgel volji zmagovalca.

Ako vzamemo torek, 29. avgusta 1905, kot resnični konec vojske, potem je ta vojska trajala 569 dni, to je 1 leto, 6 mesecev, 19 dni.

Koliko sta imela sovražnika čet ob pričetku vojske in koliko sedaj ob koncu, se še ne da natančno določiti. Rusi so ob začetku vojske, s portartursko posadko skupaj, imeli skero gotovo manj ko 100.000 mož. Japonci so pa v nekaj tednih mobilizirali 13 svojih divizij linijskih čet in postavili na bojišče 180.000 bojevnikov. Od 13. maja 1904 nadalje so Japonci neprehoma pošiljali čete na bojišče, bodisi pod Port Artur, bodisi proti Kurepatkinu. Lahko se reče, da so Japonci spravili vsak dan na bojišče do 5000 mož. Vseh šest japonskih armad, ki so bile v velikanskem polukrogu razpostavljene proti Lineviču, šteje približno 750.000 mož. Moč ruske armade je bila včasih večja, včasih manjša. Akoravno je sibirski železnica delovala nad vse pričakovanje dobro, vendar skoro gotovo na dan ni spravila v Mandžurijo nad 2000 vojakov, kar pa je moglo le izpopolniti vrzeli, ki so nastale vsled bejev.

Rusi priznavajo, da so znašale njih izgube na mrtvih, ranjenih in vjetih do oktobra 1904. leta 70.000 mož. Ako se tem prištejejo izgube pod Mukdenom, dobimo skupno izgubo 200.000 mož. Po ruskih poročilih je od teh padlo le 40.000 mož, 70 tisoč jih je v japonskem vjetništvu (všteti so tudi vjeti mornarji), ostali so ranjeni. Linevičeva armada se ceni sedaj na 550.000 mož.

Japonske izgube bi bile približno sledeče: V rusko vjetništvo je prišlo okrog 5000 Japoncev, ubiti se cenijo na 50.000, števílo ranjenih bi znašalo trikrat toliko, torej 150.000.

Pred kratkim za leto 1905. izdana japonska finančna knjiga naznanja, da je najela Japonska za vojsko okrog 1356 milijonov jenov, t. j. 3 milijarde 390 milijonov kron; vendar pa v tej vsoti še ni vračunjeno 30 milijonov funtov šterlingov, ki jih je Japonska pred kratkim najela. Vojni izdatki Rusije so mnogo večji, ako vračunamo, koliko je Rusija izgubila v Port Arturu, Daljnem, na mandžurski železnici in z bredovjem. Ruska finančna uprava navaja čiste vojne stroške s 700 milijoni rubljev na leto; torej skupaj okrog tri milijarde kron. V resnici bo vsota večja.

Od 83 vojnih ladij s 410.224 tonami, ki jih je Rusija poslala na bojišče, jih je ostalo Rusiji 10 s 63.036 tonami. Japonska je izgubila od svojih 76 vojnih ladij z 274.184 tonami dvanajst ladij s 46.025 tonami. Zaplenila pa jih je sedem s 44.486 tonami in dvignila tri potopljene s 25.435 tonami. Trgovskih ladij je zajela 45 s 107.929 tonami. Na morju je imela Rusija najtežje izgube v Korejski cesti.

Witte, državni kancler.

Berolin, 30. avgusta. „Nationalzeitung“ poroča iz Peterburga: Vse demneva, da postane Witte državni kancler in izvrši veliko delo notranjih reform.

Posojila.

London, 30. avgusta. „Sun“ poroča, da so ameriški finančniki ruski in japonski vladi ponudili posojila v znesku 100 milijonov dolarjev.

Razdelitev Sahalina.

Peterburg, 30. avgusta. Predsednik komisije, ki bo razdelila Sahalin, bo Korostovcev.

Rusija in Japonska na mirovnem kongresu.

Rusija in Japonska sta izjavili, da se bodeda udeleževali svetovnega mirovnega kongresa, ki se bo vršil 10. oktobra t. l. v Monsu v Belgiji.

Avstrija na Balkanu.

Vedni nemiri v Makedoniji kakor tudi oslabiljenje Rusije v vojski z Japonci, so povzročili, da obrača Avstrija veliko večjo pozornost na Balkan, kakor svoj čas. Uradno sicer to zanikajo kakor vselej, kadar se kaka država pripravlja na kak udepolni korak. Nameni države se najbolj izpoznajo, kako ima razpostavljeno svoje vojaštvo. In zadnji čas naša država jako zdatno pomnožuje vojaške posadke v Slavoniji, osebno ob Donavi. Nedavno so namestili dragence v Mitrovici, Rumi in Zagrebu. V Slavoniji se dobile vojaške posadke navadne vasice kakor Larcarka, Jarek, Hitkovi in Martinci. Ob Donavi ležeča vojaška skladišča so preskrbeli z najmodernejšim razstrelivom, v trdnjavo Petrovaradin devajajo topove in orožje. Osebno veliko je v trdnjavi gorskih topov, kar označuje avstrijske namene na gorati Balkan. A izključeno seveda ni, da se vojaški krogi pripravljajo na morebitno vstajo na Ogrskem, kjer tudi ni vse tako, kakor bi moralo biti in kjer hujskajo skrivaj na vstajo najvišji plemiči.

Stalni obrtni odsek

Včeraj je poročal poslanec Schneider o mojstrski izkušnji. Vladni zastopniki so se izjavili proti obvezni izkušnji. Odsek je sicer nekoliko izpremenil Schneiderjeve predloge, a končno sklenil, da se vpelje obvezna mojstrska izkušnja. Dovolili so ponavljati izkušnjo onim pomočnikom, ki bi jo ne naredili. Poslanec Dobszynski je poročal o §§ 15. do 24, ki obsegajo določila o koncesioniranih obrtnih. Odsek je sprejel tudi določila proti pijanosti, ki jih je svoječasno že odobril obrtni odsek. Kar se tiče usposobljenostnega izpisa, da ga gostilničarje, bi kazalo, da o tem sklepajo deželni zbori. Ker se s tem ne strinja vlada, se ji prepusti, da določuje odredbenim potom. Odsek je sklenil po daljši razpravi, da določi proti pijančevanju ne kaže sprejemati v obrtni red. Odsek se je nato posvetoval o obrtnih posredovalnicah za delo in službe.

Izpremembra v bolgarskem ministrstvu.

Iz Sofije poročajo, da je nastalo nesporezumljenje med bolgarskimi ministri. Pričakujejo, da odstopijo ministrski predsednik, minister za zgradbe in pravosodni minister.

Ogrska kriza.

Bacsbodroška stolica je sklenila izročiti prostovoljno vplačane davke državnim blagajnam, izročevati vojaškim prostovoljcem certifikate in delati na to, da se redno vplačujejo vžitinski davki.

Fejervary odpotuje danes v Išli, kjer se snide jutri s cesarjem, ki se povrne z vojaških vaj na južnem Tirolskem. V Išli se končno določi, kako postopati proti koaliciji.

Hrvaška in Ogrska.

Zagreb, 30. avgusta. Bivši minister Tomažić piše v „Dnevnom Listu“, da se proti volji hrvaškega naroda ne bo mogel pasivni odpor razširiti na Hrvaško. — Hrvaška bo izvrševala svojo eksekutivno oblast brez ezira na Ogrsko.

Turki odpirajo pisma.

Z Balkana prihaja poročilo: Hilmi paša je zapovedal vsem makedonskim poštnim uradom, naj odpro vsa pisma, ki so naslovljena v slovanske države, kakor tudi ona, ki prihajajo iz slovanskih krajev. Izvzeta niso niti pisma bolgarskih trgovskih agentov, ki izvršujejo obenem službo bolgarskih konzulov. Bolgarska vlada je odločno ugovarjala.

Ustava na Kitajskem.

Predvčerajšnjim je povabil princ Čing inozemske poslance na pojedino, ki jo je priredil na čast komisiji, ki ima nalogo potovati po vsem svetu, da proučuje razne ustave. Kitajska cesarica vdova namerava ob Novem letu izdati ukaz, da dobijo Kitajci zbornico čez dvanajst let. Komisija odputuje na Japonsko, kjer ostane en mesec, potem v Zedinjene države in v Evropo.

Vstaja na Kreti.

Iz Aten poročajo, da so imeli Rusi v zadnjem boju s krečanskimi vstahi velike izgube. Grških vstajev je bilo 230, Rusov in krečanskih orožnikov pa 700 mož. Rusi so imeli 58 mrtvih in 58 ranjencev. V Atenah je takoj po boju zboroval grški ministrski svet, ki je sklenil predlagati vele-

vlastim, naj nadomeste mednarodne čete z grškimi vojaki, ker bi tako preprečili nadaljne boje. Pravijo, da je predlog vseč Italijanom in Francozom. Na Grškem so nevoljni na Ruse.

Rusija.

Kmečki nemiri Iz 24 gubernij poročajo, da so izbruhnili kmečki nemiri. Vlada je poslala kazake proti upornim kmetom.

Bombni napad v Odesi. V neki hiši na Francoskem bulvaru je razpočila bomba, ki je ranila štiri osebe, med njimi tudi nekega policista. Zapri so družino, ki je stanovala v hiši. Na Komitatski cesti se je spepadla množica s policijo. Ena oseba je bila ustreljena s strelom iz revolverja, več oseb je pa bilo ranjenih.

Končana je stavka v Sormorovi tovarni v Nišnem Novgorodu.

Odstopil je varšavski generalni gubernator Maksimovič.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.

Oprostilna razsodba. 25letni Jožef Rome je bil včeraj pred porotnim sodiščem oproščen obtežbe uboja.

Uboj v „Narodni tiskarni“. Dne 19. svečana t. l. je javil Valentin Škerjanec, hišnik v „Narodni tiskarni“, okoli dveh popoldne stražniku Edvardu Izancu, da je ponesrečil tesarski pomočnik Pungarčar, ki je stanoval nekaj dni pri njem, v kleti za centralno kurjavo. Na odredbo policijskega zdravnika dr. Illnerja se prepeljali Pungarčarja z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, kjer je okoli 10. ure zvečer umrl, ne da bi povedal, kdaj in kako da je dobil rane. Sodna obdukcija je dognala, da je umrlj zadobil šest ran z osterobotim orodjem, od katerih je bila ena na hrbtu težka okvara, ona nad desnim stegnom pa smrtnonevarna. Na tej rani je tudi Pungarčar umrl, ker je bila velika arterija prebodena in je vsled nje izkpravljal. Začetkoma so domnevali, da se je Pungarčar sam usmrtil, ker ni hotel povedati, odkod da je zadobil toliko ran. Ker so pa zdravniki z vso odločnostjo izključili to mnenje, obrnil se je sum proti Škerjančevi rodbini sploh, osebno proti Metodu Škerjancu. Ta je v preiskavi dolgo časa tajil, naposled se je pa le v toliko udal, da je Pungarčarja po nesreči z Manlicherjevo puško obstrelil; končno je pa tudi to izpovedbo popravil, da je prišel na usodepolno popoldne v klet, v kateri je ležal Pungarčar v postelji na peči, da ga je ta brez povoda jel psovati, in to je Metoda Škerjanca tako razjezilo, da ga je z neko pilo, ki jo je po dejanju v Ljubljano vrgel, večkrat, ne da bi vedel kam v život sunil. Ko je pa Pungarčar jel stokat, da ga boli, ter je nazaj v posteljo zlezal, se je Metod Škerjanc tega tako ustrašil, da ga je jel izpirati z vodo ter je poslal po očeta. Obdolženec pravi, da ga je vpričo očeta prosil, da naj o tem molči. Pungarčar je nekaj zagodrnjal, a ga ni razumel Metod Škerjanc se je učil rokodelstva pri puškarju Sevdiku v Ljubljani; temu je izmaknil nekaj orodja in železnine za eno cevko, kar je njegov mojster izpoznal za svojo last. Nekaj dni pred dogodkom Pungarčar je prišel neki brambovec v Sevdikovo prodajalno ter je tam ponujal vojaško puško na prodaj, češ, da je last nekega narednika. Sevdik je poslal svojega učenca Franceta Kocmurja po puško. Ko sta pa ta dva odšla, vzbudil se je v njemu sum, da je puška ukradena, zato je poslal za njima vajenca Škerjanca z naročilom, da ukradene puške ne mara. A Škerjanc je privedel brambovca s puško k svojemu očetu Valentinu in mu prigovarjal, da je puška vredna 60 kron, naj jo kupi, ker jo da vojak poceni. Dasi sta oba, oče in sin, vedela, da je puška ukradena, vendar jo je Valentin Škerjanc kupil za 10 kron in se tako s sinom vred pregrešil soudeležbe tatvine. Vsled izreka porotnikov je obsodilo sodišče Metoda Škerjanca na 18 mesecev težke poostrene ječe, njegovega očeta Valentina Škerjanca pa oprostito.

Požigalec. Anton Merčun, 72 let stari berač iz Črnuča, priznava, da je zažgal Kovačev kozolec v Črnučah, ki je bil napolnjen s pšenico. Pravi, da je bil isti čas nekoliko pijan, ker je izpil 3 frakelne žganja in da ga je jeza naglala k temu činu. Merčuna preživlja občina in hodi od hiše do hiše se preživljat, tako, da ga mora celozemljak rediti 4 dni, polzemljak 2 dni, kočar pa le en dan. Usodepolni dan je bil pri Kovačevih na hrani in je prosil gospodinjjo, naj mu za večerjo skuha črnega soka, ali pa prežganke; a ta mu je dala mrzlega krumpirja, z jesihom in oljem v salati, kar pa ni maral, in to je bil povod, da je zažgal kozolec z dvema žveplenkama. Obdolženec priznava, če bi ne bil isti večer zažgal Kovačeva kozolca, zapalil bi bil vas Nadgorico, tudi iz jeze, ker se mora za hrano kregati. Zlasti pa pravi, da je jezen na Keceljna zaradi slabe hrane in pa na

Abcovega fanta, ker mu je enkrat poneči nagajal, da je meral iti v drugo vas spat. Obdolženec tudi pripomni, da je rajši v ječi, nege da bi hedil od hiše do hiše si hrane iskati. Posestnik kozolca je bil zavarovan le za 400 K, ter je dobil povračila 372 K, ima pa nad 600 K škode. Vsled nastalega požara je bila nevarnost tudi za bližnji stoječa poslopja, če bi ne bili sosedje pravočasno odvrnili nevarnosti. Sodba sledi.

Stajerske novice.

Š Nemški burši s Spodnje Stajerske imajo dne 9. in 10. septembra v Celju svoj sestanek.

Š Občinski svet v Lajtersbergu. Gospodična Antonija Stupca je dobila na popolnoma zakonit način učno mesto na lajterberški šoli. A ondatni občinski svet protestira proti temu imenovanju in je v svoji seji dne 16. avgusta soglasno sklenil, da odloži svoje mandate v krajnem šolskem svetu in tudi svoje mandate za občinski svet, ako se imenovanje ne razveljavi. Nimajo li gospodje občinski očetje v Lajtersbergu med seboj nobenega treznega moža?

Š Porotno sodišče v Celju. V tretjem porotnem zasedanju, ki se začne dne 11. septembra, bodo prišli na vrsto sledeči ssočaji: Franc Krumpak, 28 let stari kovaški pomočnik, težeh hudodelstva težke telesne poškodbe na svojem bratu in Janez Zorič zaradi hudodelstva ponarejanja kreditnih papirjev.

Š Umrla je v soboto, 26. t. m. vsled opeklin v Gradcu 18letna Antonija Glasar iz Oplotnice, o kateri smo poročali, da se je grozno opekla.

Š Nemška organizacija. Nemški „Gewerbebund“ v Celju priobčuje oklic, s katerim išče nemških obrtniških vajencev za Spodnje Stajersko. Društvo plača vajencu tudi potnino. Slovenci naj pravočasno skrbijo za slovenski obrtni naraščaj!

Š Umrl je v Gradcu profesor dunajske tehniške visoke šole dvorni svetnik dr. Adolf Peithner vitez Lichtenfels. — V Pišecah je umrl g. Franc Varlec, trgovec v Brežicah.

Dnevne novice.

Vabilo na XX. redno veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda, ki bo v Sent Juriju ob južni železnici v četrtek, dne 14. septembra 1905. leta. — Spored: I. Sveta maša ob 10. uri v župni cerkvi. — II. Zborovanje ob 11. uri dopoldne. 1. Prvomestnikov nagovor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Nadzorništva poročilo. 5. Volitev jedne tretjine družbinega vodstva za funkcijsko dobo 3 let. a) Volitev prvomestnika; b) Volitev treh udov družbinega vodstva. Po pravilih izstopijo letos naslednji udje družbinega vodstva: 1. Ivan Hribar, 2. Luka Svetec, 3. Ivan Šubic, 4. Tomo Zupan. 6. Volitev dveh udov družbinega vodstva za funkcijsko dobo 2 let mesto odstopivših gg.: dr. Frana Stora in dr. Frana Tominška. 7. Volitev nadzorništva (5 članov). 8. Volitev razsodišča (5 članov). V Ljubljani, dne 30. avgusta 1905. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. Prvomestnik: Tomo Zupan, l. r. — Podpredsednik: Luka Svetec, l. r.

Nadžkof Stadler se je včeraj pripeljal v Zagreb. Zvečer je odpotoval v Sarajevo.

Uspeh slovenskega šahovca.

Gospod A. Uršič, urednik šahovskega oddelka v „Dom in Svetu“, je med zmagačci problemskega turnirja v Bremenu. Dobil je četrto in peto nagrado „exaequo“ „Journala Historiala“ v Barceloni in prvo nagrado v turnirju „Deutscher Schachbunda“. Cestitamo vrlému gospodu in „Dom in Svetu“!

Laški vseučilišni sedež v Trstu — pokopan. Tako poroča včerajšnji „Piccolo“, ki odločno zahteva od italijanskih poslancev, naj se zaradi svojega needinega postopanja o vseučiliškem vprašanju opravičijo. „Piccolo“ konstatuje, da sta v Tridentu in med poslanci samimi dve stranki, liberalna in klerikalna. Slednja se noče pokoriti terorizmu laških tržaških krogov in obsoja njihovo strastno agitacijo za Trst „Raccogliatore“ iz Rovereta poroča, da je laški poslanec Conci delal z vso silo nato, da se skliče odsek, ker je vedel, da bo glasov-

val za Roveret. Vsenemci pa so glasovali za Roveret zato, ker jih je nato nagovorilo italijansko društvo „Deputazione Adriatica“ samo. Zato so bili izvzemši liberalnih laških poslancev vsi tirolski v prvi vrsti predsednik kluba, baron Malfatti. „Piccolo“ pozivlja liberalne laške poslance, naj se svojim kolegom upró. Sicer pa je „Piccolo“ kaj malo bojevit. Pravi namreč, da naj se stavi vladnemu predlogu vsaj za preke, ako ga ni moč razveljaviti. Teh zaprek se pa parlament najbrž ne bo preveč ustrašil. „Sole“ se norčuje iz Italijanov, posebej iz društva „Patria“, ki je včeraj povzdigovala barona Malfattija v deveta nebesa, danes mu pa izraža najhujše nezaupanje.

Kako upoštevajo šolske oblasti napore učiteljstva. Danes je bila otvorjena razstava učil, za katero je učiteljstvo delalo res z veliko pežrtvovanostjo, tako da je razstava jako zanimiva in krasno prirejena. Pričakovati je bilo, da se taka znamenita prireditev tudi primerno upošteva od šolskih oblasti. A z začudenjem smo opazili, da so šolske oblasti otvorjenje razstave take bagatelizirale, da ni prišel niti načelnik c. kr. deželnega šolskega sveta baron Hein, niti načelnik mestnega šolskega sveta župan Hribar k otvoritvi. Nadzornik g. Majer je izpregovoril kakih 40 in g. deželni šolski nadzornik Levec kakih 20 besed, in s tem je bila otvoritev končana. Učiteljstvo se je opravičeno čutilo užaljeno vsled takega preziranjja svojega velikega truda, saj sta vendar k razstavi rekordskih pomočnikov prišla oba gospoda, ki smo ju tu pogrešali. Radovedni smo, ali bosta zdaj g. Jelenec in Gangl, ki sta tako napadla dr. Laginja in Spinčiča v Pulju imela pogum, da branita ugled učiteljstva?

Imenovanje. Dr. Mihael Stenta, umirovljeni profesor trgovinske in navtične akademije v Trstu, je imenovan okrajnim šol. nadzornikom za mestne ljudske in meščanske šole v Trstu.

Novice iz Novega mesta. Perotne sode v Novem mestu so bile včeraj zaključene. Najzanimivejša je bila predvčerajšnja obravnava proti v Ljubljani dobro poznani histerični pustolovki Neži Cimperman roj. Zakrajšek iz Roba pri Turjaku. Tožena je bila radi hudodelstva goljufige, izsiljenja i. t. d. Obravnava je trajala od 9. ure jutraj do 1. ure ponoči. Podrobnejše poročilo sledi. — Solnčni mrk pri nas je bil viden ob 1:17 s senco na zapadu, izpreminjajoč se proti vzhodu, dekler ni zadobilo solnce ob 2:15 polne polne podobe zadnjega, ozir. prvega mesečnega krajca Senca je rasla intenzivno od zapada ob južnem robu proti vzhodu, jugozapadu in je ob 3 uri 36 m. prominela ob vzhodnem skrajnem robu. Temperatura opoldne 42 stopinj C, ob začetku 40, najmanjša je bila ob največji senci ob 2. uri 30 m. in sicer 28 stopinj C. Proti koncu se je temperatura zopet zvišala na 40 stopinj C. Senca na zemlji se je sicer opazovala, pa le neznatno.

Zopet požar v Horjulju pri Vrhniki. Grozen klic „Pomagajte goril!“ zbudil nas je danes, to je četrtek ob pol dveh ponoči iz trdnega spanja. V nepopisnem strahu smo hiteli na kraj nesreče, a žalibog, bilo je že vse v ognju. Domači so si komaj rešili življenje. Poskakati so morali kar skozi okna. Vrla domača požarna bramba je bila hitro na mestu, ki je s svojo neumorno delavnostjo zabramila, da se ogenj ni zanesel na blizo stoječe gospodarske poslopje. Pogorela je vulgo „Zagarjeva“ hiša v Horjulu, ki je nekaj korakov oddaljena od župnišča. Zgorelo jim je vse, tudi mnogo žita, ki so ga (že itak revni) Horjulci prinesli v „Zagarjev“ mlin. Skode ima ubogi pogorelec približno 4000 K. Zaravovan je bil le za malo vsoto Ker so se povodom požara z dne 4. julija prečastiti župni uradi, slavne župnije, razni blagoredni gg. dobrotniki in blagorodne gospe in gospe dobrotnice v tolikem številu odzvali mojim prošnjam ter take velikodušno lajšali bedo mojih ubogih župljanov, da se jim za njihovo podporo ne moremo nikdar zadestno zahvaliti, drznem se, usmiljena srca vnovič prav lepe prositi za blagohotno in nujno podpora tudi (današnjemu) slednjemu pogorelcu. Za vse lepe darove, ki smo jih že ali katere bomo slučajno iz radodarnih rok še v bodoče prejeli, kličem v imenu prejšnjih in tudi slednjega ponesrečenega župljana poln hvalečnosti: „Bog tisočero povrnil!“ Jos. Pristov, župnik.

Srebrno poroko bo praznoval meseca septembra predsednik kranjske trg. in obrtne zbornice g. Lenarčič na Vrhniki.

Roparskega umora, ki se je pri Idriji izvršil nad lesnim trgovcem Oswaldom, je sumljiv 38 let stari delavec Franc Poženel. Orožnik ga je do Ljubljane že zasledoval.

Izpremembe v frančiškanski provinci. Ljubljana: P. Sigmond Zega, kurat v kaznilnici; P. Regalat Cebulj, katehet na Vrtači; P. Oto Kocjan, katehet na Vrtači in Viču. — Sveta Gora: P. Salvator Zebec, gvardijan; P. Alfons Furlan, Kamnik: P. Eugen Stanet, vodja III. reda. — Pazin: P. Emilijan Dovgan, gvardijan; P. Adalbert Flerč, vikarij; P. Franc Ambrož. — Nazaret: P. Viktor Jerančič, gvardijan in župnik; P. Robert Dolinar, vikarij. — Brežice: P. Odorik Kreiner, gvardijan; P. Avguštin Campa, vikar in magister novicev. — Gorica: P. Bazilij Dolinar, gvardijan; P. Bernardin Mlakar, vikarij. — Maribor: P. Klar Rottmann, vikarij in kaplan. — Brezje: P. Avrelj Knafelj, superijor svetišča. Na vseučilišče odideta: P. Guido Rant in P. Vincencij Kunstelj; na akademijo P. Ferdo Zajc in P. Blaž Farčnik.

Redar aretiranoa smrtno-nevarno ranil. Iz Trsta poročajo: V gestilni „Alla Fermativa“ v Boškutu pri Trstu je nastal med pijanci poboj. Ti so iztrgali nekemu policijskemu stražniku nekega aretiranekega pijanca. Policaji so nato aretirali nekega Vidalijskega, ki je bil zelo vinen. — Ker se je na vsi moč branil, ga je policaj Kitzi s sabljinimi udarci smrtno nevarno ranil.

Vihar na Cresu je izruval več mogočnih dreves in raztrgal mnogo brzojavnih žic.

Poveljnik 3. voja, pl. Sucoovaty, je prišel v Gorico, da se udeleži velikih manevrov.

V Dornbergu je umrl znani krčmar in posestnik gosp. Fran Poljšak.

Mednarodna čebelarška razstava bo od 17. septembra do 1. oktobra pod protektoratom nadvojvode Friderika v Tešinu.

Sestanek italijanskih katoliških telovadcev. V Italiji imajo tudi katoliška telovadna društva (Soc. ginnastiche catt. italiane.) Te se snidejo v Vatikanu, kjer priredijo telovadbo v pokriti jahalnici papeževih straž.

Dekle je obesil. V Zagrebu se bo 6. septembra vršila obravnava proti nekemu Vekoslavu Korotaju, ki je pregovoril 15letno Jelislavo Topolko, da skupaj umre. V zagrebškem Tuškancu je pomagal obtoženec dekletu zadržati vrv okolu vratu, ko je pa dekle viselo, se je prestrašil in zbežal v neko policijsko stražnico. Ko so policaji prišli dekletu na pomoč, je bilo dekle že mrtvo.

Umrl je v 80. letu svoje starosti upokojeni računski nadsvetnik gozdarskega in domenskega urada v Gorici Franc Gridl.

Umrla je v Trnovem posestnica Marija Tomec, sestra g. mestnega nadkomisarja Jakoba Tomca.

Iz ljubosumnosti. V Pulju je v ulici Dante ustrelil delavec Angelo Buranello na svoje ljubimko Zenuzza, potem je pa nameril samokres še nase in se ustrelil v prsa. Obadva sta težko ranjena.

Zagrebški „Obzor“ bo od jutri naprej pričel izhajati dvakrat na dan. Imel bo jutranjo in popoldansko izdajo.

Posebni vlak iz Zagreba bo vozil povedom Prešernove slavnosti v Ljubljano in nazaj.

Zaradi napada na drž. poslanca Scheicherja sta bila obsojena dva socialna demokrata, neki Jožef Bucher na eno leto težke ječe in neki Avguštin na štirimesečno težko ječo.

Fra Martič. Slavni hrvaški pesnik sivolasi frančiškan Fra Grga Martič je včeraj umrl.

Sodalitas S. C. I. za žužemberško dekanijo ima shod dne 4. septembra v Ambrusu.

Samoumor na pokopališču. Zastrupila se je v Trstu na pokopališču 25letna gospica Evgenija Custrin, uradnica pri banki Bolaffio. Vzrok prepri v rodbini.

Krvav poboj v Sanvincentu v Istri. Kmeta Ivan Mizan in Gregor Pojkovič sta ubila v prepiru kmeta Ivana Mazana, ki je kmalu izdihnil. Mazan zapuša ženo in hčerko. Storičca se zapri.

Velikanski hrast zgorel. Orjaški hrast ob cesti blizu vasi Breg, cenjen na tisoč let starosti, ponos in znamenitost Ribniške doline, je pri zadnji nevihti od strele zadet zgorel. Gasilno društvo je prihitelo na pomoč, pa ga ni moglo oteti. Hrast velikan, 12 metrov v obsežku, ki je stoletja videl mimo iti in je neomajno stoječ ključoval nezgodam časov in vremenu, je

zginil s površja. Posekali so ga v petek popoldne. Kupil ga je neki kmet za 60 K. — Stena nekdanjega breškega gradu bo še nekaj časa stala, pa tudi ona bo pala v prah. Na mestu zgorlega „debelega hrasta“ pa naj mu vzraste enako čvrst naslednik! — **Trebuh si je prerezal, ko si je rezal kruha.** V Prigorici si je nek petleten deček prerezal trebuh, ko si je hotel odrezati kruha. Pazite na otroke!

Ljubljanske novice.

Ij Razstava učil, pisemenih in risalnih izdelkov učenecv in učenk na ljubljanskih šolah se je otvorila danes ob pol 11. uri dopoldne. Načelnik razstavnega odbora, g. A. Maier, c. kr. okrajni šolski nadzornik, je v otvoritvenem govoru povdarjal, da bo razstava dokaz, na kako visoki stopinji stoji ljubljansko šolstvo. Gospod deželni šolski nadzornik Levec je dejal, da bo razstava nazornih učil pripomogla, da iz šol izgine puisti in prazni verbalizem. Potem se je vršilo ogledovanje razstavljenih učil. 17 sob, polnih raznih predmetov, nas je iznenadilo po vzorni razporedbi in bogatosti učil. Najbolj so zastopana učila iz naravoslovnih in fizikalnih ved; mnogo je preparatov, ki učenca pouče o bioloških pojavih, tudi anatomskih, botaniških in histioloških učil je izredno mnogo. Seveda ne manjka prepotrebni znanih Weichselbaumovih slik o organih, poškodovanih vsled alkoholizma. Zbirka učil za veronauk je tako bogata, kot doslej še ni bila, med njimi je neka kopija Michelangelovega Mojzesa. Zanimiva je razstava raznih učil, ki so jih napravili učitelji sami. Med temi se odlikujejo učila, napravljena od g. K. Simona, učitelja na III. m. d. šoli v Ljubljani in sestre Terezije Hanzele iz Marijanišča. Razstavila je tudi tvrdka Pichler z Dunaja med drugim tudi zanimive narodopisne slike in fizikalne predmete. Tu smo pogrešali slovanskih tvrdk. Se li ni moglo ozirati na Janskega, češko tvrdko, ki ima lepše predmete nego Pichler. Bogata je razstava risarskih izdelkov učenecv in učenk — dve veliki sobi. Risbe so seveda vse po naravi, perspektive ni mnogo. Posebno lepe so risbe v barvah, ki so jih izvršile gojenke uršulinske šole. Opazili smo mnogo moderno stiliziranih rastlinskih motivov. Izdelki dekliških šol se sploh odlikujejo mimo vsib. Najboljše so razporejena učila zemljepisnega oddelka, posebno oddelka Avstrija. Po modernih pedagoških načelih se je združilo s kartografskimi učili in topografijo tudi zgodovinske, prirodnoznanke in etnografske zanimivosti dotednih krajev. V oddelku Avstrija so dobro zastopana učila o ladjedelništvu, lepi predmeti iz Bosne, tipi iz Bosne i. dr. Učila, ki predčujejo zemljepisje in prirodopisje Kranjske, so seveda najboljše in najbogatejša. Tudi izdelki domače obrti, poljedeljska orodja, sadje i. dr. so dobro zastopani. Lepe slike so razpostavili tudi gg. učiteljišniki. Tu se odlikuje kopija neke Subiceve slike, ki jo je napravil g. Skof, pripravničar maturant. V oddelku, kjer so učila iz drugih delov sveta, smo opazili perzijske preproge, japonske nippe-stvari in etnografske slike. Razstava učil za zgodovino je primeroma najbolj borna.

Ij Solska razstava pri sv. Jakobu bo odprta do nedelje 10. septembra. Razstava se lahko ogleda vsak dan od pol 9. do pol 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne. Katalog razstavljenih predmetov se bode dobival v razstavnem poslopu.

Ij Slavnost odkritja Prešernovega spomenika. Na Marijinem trgu se postavi dva tribuni za 250 oseb; od teh se jih rezervuje sto za povabljenе goste, ostalih 150 prostorov pa ostane občinstvu na razpolago in stane vsak prostor deset kron. — Vstopnice za tribune se dobivajo od 30. t. mes. dalje pri odboru tajniku, mestnem knjigovodji g. Franu Trdinu.

Ij Frankfurterski koli na kazinskem vrtu. Ljubljanski nemško-nacionalci so si omislili novo sredstvo za svoje pangermanske demonstracije, in da nas Slovence dražijo. Postaviti se dali k vhodu kazinskega vrta tri visoke droge v nemških in frankfurterskih barvah, potem pa obesijo nanje tudi zastave, če je kaka veselica. Torej še koli morajo biti vsemuški!

Ij Sova je priletela ponoči v hišo Pred škofijo št. 7. Na nogi ima še verižico in peruti pristrizene, znamenje, da je bila vjeta. Lastnik se naj oglasi v imenovani hiši.

Ij 500 moravskih romarjev se bo danes ob četrta na 6. zvečer pripeljalo s posebnim vlakom iz Palestine. Romarji se odpeljejo proti Dunaju.

Ij Trpinčenje živali. Včeraj zjutraj je bil nekdo tako neusmiljen, da je puštil psa jazbečarja letati za tramvajem, s katerim se je peljal od Ambroževega trga proti Glavnem trgu. Pes se je tako utrudil, da je na Poljanski cesti št. 17 omagal in se zgrudil na tla. Nato je zopet vstal in šel s trudom

povratno pet. Dobro bi bilo, da bi se za to osebe izvedelo in eksemplarično kaznovalo, kajti tako trpinčenje živali je res nečuveno.

Ij Blazna ženska. Sinoči si je pripeljala iz Maribora 40 letna blazna Pierina Terlicher iz St. Lenarta pri Vidmu. Na južnem kolodvoru so je morali spraviti iz kupeja in oddati v varstvo mestni policiji.

Ij Predstava kinematografa v areni „Narodnega doma“ je bila včeraj jako slabo obiskana. Lepe slike bi zaslužile boljše obiska. Posebno pozornost vzbujajo slike življenje rudarja, ki nam v daljšem ciklusu predočujejo domače življenje, delo in nesreče rudarja. Tudi druge slike so zelo zanimive.

Ij Koncert ljubljanske družtvene godbe se vrši danes v četrtek v „Svitariji“, pri neugodnem vremenu se vrši koncert v petek. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstop prost.

Ij Tatinsko dekle je 19letna Marija Hribarjeva iz Tomačevega. Uthotapila se je pred nekaj dnevi v stanovanje Elizabete Mehle in ji ukradla 10 kron denarja in neznano kam odšla. Hribar je pred kratkim odnesla neki prijateljici iz stanovanja nekaj obleke.

Ij Spominske kolajne na Prešerna. Odbor za postavljenje Prešernovega spomenika poroča, da se bodo prodajale na dan odkritja Prešernovega spomenika spominske kolajne v korist fondu za spomenik.

Razne stvari.

Najnovejše.

K umoru na Dunaju se še poroča: Prügel je mislil, da ima umorjena deklica, ki se je pripeljala od obiska na svojem domu nazaj na Dunaj, pri sebi večjo vsoto denarja, dobil pa je pri svoji žrtvi le 100 kron. Prüglova žena je bila z možem popolnoma domenjena in je z veseljem vedno brala dekletova ljubezenska pisma, češ, da bo mož od dekleta izvil kaj denarja.

27 hiš s 53 gospodarskimi poslopji zgorelo je v Bajedu, stolica Hunyad, na Ogrskem. Skode je nad 80 000 kron.

Kolera na Pruskem. Do dne 30. avgusta je obolelo za kolero na Pruskem 12 oseb, 6 jih je umrlo. Kolero so zanesli ruski plavači, vsled česar so zastražili 16 rečnih prehodov iz Rusije.

Krvava eksekucija. Zakonska Zanetti sta v Meranu napadla uradnega slugo, ki je prišel v družbi orožnika ju rubit. Orožniku sta hotela vzeti puške. Orožnik je zabodel moža in ženo, ki sta oba mrtva obležala.

Telefonska in brzojavna poročila.

Išl, 31. avgusta Cesar se je danes povrnil sem od končanih tirolskih cesarskih vaj.

Budimpešta, 31. avgusta. Fejervary je odpotoval v Išl, kjer bo jutri od cesarja sprejet v avdijenci.

Dunaj, 31. avg. Neki odlični ruski državnik je izjavil, da bo Rusija sedaj lahko posvečevala večjo pozornost Balkanu in se tako odškodovala za občutne izgube v Vzhodni Aziji.

Peterburg, 31. avgusta. Liberalni listi o sklepu miru ali popolnoma molče ali pa prinašajo le par vrstic. „Novoje Vremja“ pravi, da je mirovna pogodba z Japonci najslabša, kar jih je Rusija doslej sklenila. — Vojska je Rusiji prizadela mnogo zla, hujše so pa rane, ki jih je sedanji mir povzročil. Japonci so dosegli vse, kar so hoteli in celoten denarja bodo dobili, dasi skrivši in pod pretvezo. — Duma naj dá Rusiji boljših mož, kaker jih je doslej imela. Sedaj mera napočiti za Rusije neva doba. (To se vjema z vestjo, da bo Witte na Ruskem zadel na odpor.)

Portsmouth, 31. avgusta. Zogotavlja se, da v mirevnih pogajanjih ne bo nobene tajne klavzule.

Peterburg, 31. avgusta. Witte je brzojavil carju Nikolaju: Cast mi je javljati Vašemu Veličanstvu, da so Japonci sprejeli zahteve Vašega Veličanstva v zadevi miru in da je tako mir zopet dosežen. Vsem navedilom Vašega Veličanstva smo bili zvesti. Rusija tudi po miru ostane v vzhodni Aziji vlevlast kakor je bila in kakor bo vedno (?). V službo demovine smo kot Rusi postavili vse svoje duševne in patriotične moči in prosimo, da nam premi-

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.